

Vlaams
Parlement

vergadering **C224**
zittingsjaar 2015-2016

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn

van 17 mei 2016

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Jelle Engelbosch aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het verankeren van gemeenschappelijk wonen binnen de ruimtelijke ordening – 2026 (2015-2016)	3
VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de preventie van bos- en heidebranden in Vlaanderen – 2051 (2015-2016)	6
VRAAG OM UITLEG van Bruno Tobback aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de ruimtelijke conflicten tussen windmolens en luchtvaart – 2081 (2015-2016)	9

VRAAG OM UITLEG van Jelle Engelbosch aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het verankeren van gemeenschappelijk wonen binnen de ruimtelijke ordening – 2026 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

Jelle Engelbosch (N-VA): Eind 2015 werd de studie Gemeenschappelijk Wonen afgerond door het Steunpunt Wonen. De onderzoekers hebben gefocust op de afbakening van gemeenschappelijk wonen en op de manier waarop dit kan worden geïmplementeerd. Daarnaast hebben ze een oplijsting gemaakt van mogelijke drempels en knelpunten en zijn er beleidsaanbevelingen geformuleerd.

Volgens de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening is een woning opsplitsen of wijzigen vergunningsplichtig. Het is niet helemaal duidelijk of samenhuizen als één gezin mag worden bekeken en of het dus al dan niet vergunningsplichtig is. De Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening gaat dan ook nog hoofdzakelijk uit van de klassieke gezinsvorm en verwijst in zijn regelgeving dan ook naar een eengezinswoning en gezin. Een van die beleidsaanbevelingen houdt in dat een ruimtelijke definitie van gemeenschappelijk wonen moet worden uitgewerkt. Daarbij moet er een duidelijke afstemming zijn tussen de beleidsdomeinen Ruimtelijke Ordening en Wonen, zodat niet alleen het concept, maar ook de invulling ervan vastgelegd wordt en samenhuizers voldoende juridische zekerheid hebben.

Minister, eind 2015 is een voorstel van resolutie betreffende het faciliteren van nieuwe woonvormen aangenomen in het Vlaams Parlement. Daarin vragen we om de vormen van gemeenschappelijk wonen te definiëren en als volwaardig woonconcept te benaderen, de regelgeving af te stemmen op gemeenschappelijk wonen en een regelgevend kader te creëren.

Minister, welke initiatieven zult u nemen om gemeenschappelijk wonen een plaats te geven in de ruimtelijke ordening? Hebt u hiervoor al contact gehad met uw collega-minister Homans?

Welke mogelijkheden zijn er voor gemeenschappelijk wonen in een eengezinswoning? Is deze woonvorm in een eengezinswoning of appartement vrijgesteld van een stedenbouwkundige vergunning of niet?

Hoe zult u ervoor zorgen dat onze ruimtelijke ordening beter wordt afgestemd op dat gemeenschappelijk wonen? Welke mogelijkheden zijn er om stedenbouwkundige voorschriften decretaal op te heffen of aan te passen in functie van dat gemeenschappelijk wonen? Kan een omzendbrief meer duidelijkheid verschaffen over de regelgeving?

Welke rol kan gemeenschappelijk wonen spelen in het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV)?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega, zowel in het regeerakkoord als in de beleidsnota wordt daaraan aandacht besteed. We vinden het uiteraard cruciaal dat gemeenschappelijk wonen ook een plaats krijgt in de ruimtelijke ordening.

We hebben het initiatief genomen om, bij de startconferentie van het BRV in 2014, de vzw Samenhuizen een effectief forum te geven over het gemeenschappelijk wonen. Er is ondertussen een goede praktijk, een leidraad opgesteld die

een soort handleiding is van hoe je kunt faciliteren en een aantal knelpunten kunt wegnemen. Die leidraad is te vinden op www.ruimtelijkeordening.be.

In het kader van het witboek BRV zullen we expliciet dat gemeenschappelijk wonen vermelden. Er is ook een codexwijziging aan gekoppeld, waarin een paar punten zullen worden uitgewerkt. Dat is al een aantal keren aan bod gekomen in de commissie.

Het vermeerderen van het aantal woongelegenheden in een woning of een gebouw is vergunningsplichtig. Daarop bestaat er maar één uitzondering: zorgwonen. Dat iets vergunningsplichtig is, zegt natuurlijk nog niets over de toelaatbaarheid ervan. Daar waar de stedenbouwkundige voorschriften van de plannen en verordeningen geen specifieke bepalingen bevatten die het bewonen door meerdere gezinnen verhinderen, is gemeenschappelijk wonen perfect vergunbaar.

Een eengezinswoning is bedoeld voor de huisvesting van één gezin. Dat betekent dat gemeenschappelijk wonen in een eengezinswoning mogelijk is indien er een gezin gevormd wordt. Dat wordt vaak ruim bekeken. De Vlaamse Wooncode spreekt van een gezin indien meerdere personen op een duurzame wijze in eenzelfde woning samenwonen en daar hun hoofdverblijfplaats hebben.

Of er sprake is van al dan niet afzonderlijke gezinnen binnen een eengezinswoning, hangt een beetje af van de feitelijke elementen, bijvoorbeeld of de inwoners al dan niet beschikken over een afzonderlijke keuken of badkamer of bijvoorbeeld of er al dan niet aparte afrekeningen zijn van telefoon, internet en energie. Het gaat ook over afzonderlijke ingangen, deurbellen, brievenbussen enzovoort. Met deze voorbeelden wil ik vooral aantonen dat het steeds zeer concreet wordt beoordeeld. Kortom, wanneer er sprake is van één gezin binnen een eengezinswoning, geldt er geen vergunningsplicht.

Zoals u weet, is er op 24 maart in de commissie Wonen, Armoedebeloid en Gelijke Kansen een hoorzitting georganiseerd over de studie Gemeenschappelijk Wonen van het Steunpunt Wonen. U was daar ook op aanwezig, collega.

Ik wil graag een kanttekening plaatsen bij het antwoord dat u ontvangen hebt op de vraag. In tegenstelling tot wat men vaak beweert, is het aantal plaatsen in Vlaanderen waar eengezinswoningen wel worden vergund en meergezinswoningen niet, relatief beperkt. Die beperking geldt enkel in sommige bijzondere plannen van aanleg (BPA's), ook in een aantal gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP's) en een aantal verkavelingen. Ook zijn er sommige steden die heel bewust het opdelen van eengezinswoningen via een verordening tegengaan, vooral om huisjesmelkerij te vermijden.

In dat verband hebben we de ambitie om op korte termijn – die tekst is trouwens volledig klaar, het zit bij de interkabinettenwerkgroep (IKW) – in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening een aantal bepalingen op te nemen om ervoor te zorgen dat we op die manier die beperkende bepalingen in BPA's en RUP's kunnen wegwerken. We hopen dat het ook in die zin heel binnenkort zal kunnen worden geagendeerd op de Vlaamse Regering.

Op de meeste plaatsen in Vlaanderen geldt het voorschrift woongebied van het gewestplan. Dat laat zowel een- als meergezinswoningen toe. Het kan dus ook over andere vormen gaan. Op de website www.ruimtelijkeordening.be is er de leidraad waarnaar ik daarnet al heb verwezen.

We moeten in het BRV de mogelijkheden scheppen tot transformeren en vernieuwen van de ruimte en inspelen op nieuwe maatschappelijke behoeften. Die gemeenschappelijke woonvormen zitten daarin. Het kader zal daarin worden opgenomen. Maar zoals ik daarnet zei, is de aanpassing van de codex in dat verband van groot belang.

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

Jelle Engelbosch (N-VA): Minister, ik ben blij dat het gezin in een ruimer kader wordt bekeken en dat het niet per definitie over dezelfde familie moet gaan. Dat is misschien een oplossing voor dat probleem. Ik ben ook blij te horen dat er actief wordt gewerkt om er iets van te maken zodat die woonvorm in de toekomst in Vlaanderen gangbaar zou kunnen zijn.

Mijn vraag om uitleg was echt informatief. Ik heb geen zin en mijn fractie is geen vragende partij om zomaar alle regels inzake vergunningsplicht overboord te gooien. Er is ook nog zoiets als de woonkwaliteit, die we moeten bewaken. We moeten het kind niet met het badwater weggooien om bepaalde dingen mogelijk te maken die misschien negatieve effecten kunnen hebben.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Minister Schauvliege, die bevoegd is voor de ruimtelijke ordening, heeft hier aangegeven dat er stappen worden gezet voor gemeenschappelijk wonen. Ze verwees naar de beleidsbrief Ruimte Vlaanderen, maar ook naar de passages die in het regeerakkoord en in de beleidsnota staan. We moeten nog even wachten op de concrete teksten over de aanpassing van de codex. De minister had het erover hoe verkavelingsvoorschriften en voorschriften inzake ruimtelijke uitvoeringsplannen kunnen worden versoepeld in het kader van gemeenschappelijk wonen. Dat is een belangrijke insteek vanuit Ruimtelijke Ordening als het gaat over de belemmeringen die kunnen worden weggenomen.

Er moet zeker worden verwezen naar punt 5 van onze resolutie die kamerbreed werd goedgekeurd. We moeten de ruimtelijke draagkracht en het waarborgen van de minimumnormen inzake veiligheid, woonkwaliteit en woonoppervlakte om mogelijke misbruiken te voorkomen, in het oog houden.

Het is ook belangrijk om ons niet alleen toe te spitsen op ruimtelijke ordening. We mogen tamelijk gerust zijn over de inspanningen inzake ruimtelijke ordening op het vlak van gemeenschappelijk wonen. Maar er ligt nog veel werk op de plank om buiten het domein van Ruimtelijke Ordening na te gaan hoe we dat kunnen verankeren. Ik denk aan domiciliëring – gemeentebesturen hanteren onderling vaak verschillende regels –, ik denk aan de uitkeringen van mensen die gaan samenwonen, bijvoorbeeld de uitkeringen voor werkloosheid die in het gedrang komen als men wordt beschouwd als een gezin, het leefloon, de inkomensgarantie voor ouderen, de tegemoetkoming aan personen met een handicap. Er is dus nog veel werk aan de winkel voor de minister van Wonen om bij de federale overheid af te toetsen welke oplossingen daarvoor kunnen worden gevonden.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Minister, het is heel belangrijk om alle mogelijkheden te geven aan alternatieve en innoverende woonconcepten. Dat is nu eenmaal de toekomst van onze samenleving. Hier worden eerste stappen gezet in de resolutie die we enkele maanden geleden goedkeurden. Het zijn kleine, maar belangrijke stapjes. We hebben het daarover al gehad naar aanleiding van mijn vraag om uitleg over kleiner wonen.

Minister, steden en gemeenten zijn dikwijls tegen het opdelen van woningen vanwege de huisjesmelkerij. Er is nog veel werk om de ogen van de gemeentelijke administraties te openen voor die nieuwe woonconcepten. In onze resolutie hebben we geschreven dat we de burger moeten informeren, maar er is nog veel werk om onze steden en gemeenten daarvan te overtuigen.

Recentelijk stapten bepaalde steden en gemeenten met een nieuwe stedenbouwkundige verordening naar hun gemeenteraad die veel strengere minimumoppervlakten opleggen dan onze Vlaamse Wooncode. Dat is in strijd met wat we beogen.

Mevrouw Taeldeman, u hebt gelijk, en minister Homans heeft dat ook beaamd: woonkwaliteit is heel belangrijk. Het is ieders bedoeling om naar kleiner wonen te gaan, maar ook kwalitatieve woningen te hebben op de markt. We moeten daar allemaal samen het beste van maken.

Jelle Engelbosch (N-VA): Ik ben blij dat we het allemaal eens zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de preventie van bos- en heidebranden in Vlaanderen – 2051 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Tijdens het hemelvaartweekend was er door de droogte en de stijgende temperaturen sprake van een verhoogd brandgevaar in alle natuurgebieden in de provincies Antwerpen en Limburg. Het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) kondigde code oranje af voor alle risicovolle gebieden in Antwerpen en alle Limburgse natuurgebieden.

Het ANB hanteert vier fases: groen, geel, oranje en rood. Rood betekent dat alles wordt afgesloten voor het publiek. Bij code oranje wordt de brandtoren elke dag bemand en wordt bij een eventuele brand versterkt uitgerukt, met meer materiaal en mankracht. Een bezoek aan het natuurgebied wordt nog niet afgeraden, maar het advies luidt om voorzichtig te zijn en kinderen niet zonder toezicht in het gebied te laten.

In het verleden hebben wij in het Vlaams Parlement reeds uitvoering gedebatteerd rond bos- en heidebranden. De branden op de Kalmthoutse Heide in mei 2011 werden de grootste ecologische ramp ooit in Vlaanderen genoemd, er ging toen zo'n 600 hectare in vlammen op.

Het spreekt vanzelf dat dergelijke gebeurtenissen incidenteel van aard zijn en niet verweten kunnen worden, maar actie betreffende preventie is cruciaal. Bij dergelijke incidenten zijn er verschillende overheden betrokken: de gemeenten, de provincie, het Vlaamse Gewest en de federale overheid. Maar Vlaanderen is in de eerste plaats bevoegd voor het beheer van natuurgebieden. We moeten blijvend actie ondernemen om bos- en heidebranden te vermijden en die efficiënter te bestrijden als ze toch plaatsvinden.

In het verleden heb ik de minister reeds bevraagd naar de toestand van de bosbrandweerwagens. De minister heeft toen geantwoord dat het ter beschikking stellen van materiaal aan de brandweer en civiele bescherming normaliter een federale bevoegdheid is, maar dat na de nodige evaluaties zal blijken of het ANB bijkomende inspanningen moet leveren in verband met materiaal en kledij.

Vlaanderen beschikt reeds over kaartenmateriaal. Die kaarten zijn zeer gedetailleerd en geven alle toegankelijke wegen weer. Er zijn ook verschillende waterpunten op aangeduid. We beschikken over specifieke noodplannen op verschillende niveaus. Er zijn ook noodplannen op het niveau van het ANB.

Hoe versterkt en optimaliseert u de preventie van bos-en heidebranden op basis van evaluaties uit het verleden? Hebt u door de ervaringen op het terrein van de voorbije jaren verbeterpunten gevonden die het vermijden van bos- en heidebranden kunnen optimaliseren? Zo ja, welke verbeterpunten?

Hoe evalueert u de noodplanning? Op welke manier zult u uit de ervaring leren en de noodplanning bijsturen?

Op welke manier investeert u in het kaartenmateriaal ter preventie van bos- en heidebranden?

Hoe evalueert u de communicatie en coördinatie tussen de verschillende betrokken overheden? Hoe wenst u die in de nabije toekomst te optimaliseren? Zijn er op basis van evaluaties reeds stappen ondernomen voor de totstandkoming van een gecoördineerde aanpak?

Heeft het ANB bijkomende inspanningen geleverd inzake het materiaal en kledij dat aan de brandweer en de civiele bescherming ter beschikking wordt gesteld? Zo ja, op welke manier?

Op welke manier verloopt de monitoring van de droogte en van de toestand op het terrein? Hoe zal het monitoringsysteem worden uitgebreid?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: De ervaringen uit het verleden hebben ons geleerd dat het verder investeren in de biodiversiteit een uitstekende brandpreventie is. Ik zal een voorbeeld geven: de vergrassing van de heide tegengaan. Als er gras groeit, gaat dat veel sneller in vlammen op. Extra begrazing door schapen is dan van belang. Er zijn ook technische preventieve beheersmaatregelen zoals plaggen mogelijk – vooral begroeiing vermijden dus. Daarnaast worden brandgevoelige naaldbossen vervangen door gemengde loofbossen. Die geven een minder groot risico op sterke branden. De nieuwe bossen worden met minder brandgevoelige loofbomen aangelegd. Verder investeren is de eerste preventieve maatregel.

Elke dag van het jaar zijn er boswachters van dienst, ook op zon- en feestdagen. In brandgevoelige periodes worden de weekenddiensten ook uitgebreid met extra personeel om controle te doen op het terrein. In brandgevoelige periodes doen de boswachters ook tijdens de week controles. Bovendien is er tussen 1 maart en 30 september, de drukke periode, een permanentieregeling van kracht voor de bemanning van drie brandweerwaarnemingstorens in Limburg en in de Kalmt-houtse heide. Deze bemanning vindt in drukke periodes plaats vanaf code oranje en is het hele jaar van toepassing vanaf code rood. Dat gebeurt trouwens door de meest ervaren bosarbeiders en -wachters.

U vraagt naar de evaluatie van de noodplanning. Uit de grote heidebrand van 2011 te Kalmthout en Meeuwen-Gruitrode is gebleken dat de medewerkers van het ANB, vanwege hun ruime terreinkennis, onontbeerlijk zijn om de branden onder controle te krijgen. De samenwerking met het ANB in het draaiboek Noodplanning is versterkt: er is een draaiplanning waar zij in voorkomen. In geval van grote branden ligt de algemene coördinatie in handen van de hulpdiensten en de bevoegde instanties en levert het ANB ondersteunende diensten.

Er is een algemene grote rampenoefening geweest in Limburg in 2015, actie Delta, waar het ANB aan heeft deelgenomen. Daar zijn een aantal verbeterpunten uit voortgevloeid. De operationele kaarten moeten goed gelezen en geïnterpreteerd kunnen worden. Dat was een verbeterpunt, daarom is geïnvesteerd in een betere atlas, daar is 180.000 euro voor vrijgemaakt, met een veel duidelijker gps en coördinaten die iedereen kan gebruiken.

Er is een federale werkgroep inzake operationele cartografie. Die wordt getrokken vanuit Binnenlandse Zaken. Zij hebben een initiatief genomen om over heel België met uniforme kaarten te werken, van de Hoge Venen tot de Kalmthoutse Heide, zodat het voor iedereen duidelijk is. Het ANB werkt daar ook aan mee.

De communicatie tussen de verschillende overheden en de hulpdiensten gebeurt onder de coördinatie en bevoegdheid van het federale ministerie van Binnenlandse Zaken. Er is een duidelijke procedure afgesproken, ook voor externe communicatie. Zowel de webmaster als de woordvoerder van het ANB krijgt dagelijks updates van de brandwaarschuwingscodes. Ze worden trouwens ook gepubliceerd op www.natuurenbos.be

Er is 700.000 euro vrijgemaakt voor de aankoop van twee specifieke bosbrandweerwagens, en dat voor de brandweertzones Antwerpen en Noord-Oost-Limburg. Andere bijkomende investeringen zoals brandkledij en brandweerkorpsen vallen buiten onze bevoegdheid. Als het ANB dat zou financieren, zou dat niet de normale gang van zaken zijn.

Dan kom ik bij het punt van de monitoring van de droogte. Twee keer per dag verstuurt het military meteorological center van Beauchevain een stand van zaken van de brandwaarschuwingindex. Die heeft te maken met de temperatuur, met de luchtvochtigheid, met de windsnelheid en de neerslag. Op basis daarvan worden de codes toegekend.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord.

Toen ik vorige week de berichten hoorde, gingen bij mij opnieuw de alarmbellen af. Ik was zeer benieuwd om de stand van zaken te kennen. Het is duidelijk dat u de nodige stappen hebt gezet om preventieve maatregelen te nemen. U hebt ook geprobeerd om verbeterpunten te kennen na een evaluatie. U hebt er ook werk van gemaakt: betere kaarten. U bent ook op onze vraag ingegaan voor betere bosbrandwagens. Ik ben wel tevreden met die nieuwe stand van zaken. We zullen het dossier uiteraard verder opvolgen.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Minister, alle maatregelen die u op opgesomd, zijn nodig. Het zijn maatregelen die nodig zijn als het kwaad al is geschied, als het bos en de heide al in brand staan. Wat ik in uw discours een beetje mis, is sensibilisering. We pleiten allemaal voor de toegankelijkheid van de bossen, van de natuurgebieden, en terecht, want iedereen moet ervan kunnen genieten. Maar de meeste incidenten gebeuren door toedoen van de mensen die dingen doen die niet door de beugel kunnen. Ik wil ervoor pleiten om de gebruiker op een degelijke manier te informeren en daadkrachtig te zijn als er misbruik is. Er zijn nog altijd mensen die vinden dat ze moeten kunnen barbecueën in the middle of nowhere zonder zich bewust te zijn van de gevaren dat dit met zich meebrengt. Ik vond dat ik u dat toch nog moest vertellen en ik hoop dat u ermee aan de slag gaat.

Minister Joke Schauvliege: Collega, ik wil gerust met u eens op stap gaan in de heide en u tonen waar er overal wordt gewerkt aan preventie en voortdurende waarschuwingen. Ook de codes zijn daar een onderdeel van. Bepaalde gebieden worden ook afgesloten als het te gevaarlijk wordt. Ook de boswachters doen heel goed werk. Af en toe worden mensen bekeurd. Het was niet echt onderwerp van deze vraag, maar hopelijk is uw bezorgdheid hiermee toch weggenomen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bruno Tobback aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de ruimtelijke conflicten tussen windmolens en luchtvaart – 2081 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Voorzitter, minister, collega's, het was leuk dat Beauvechain ter sprake kwam, want dat is een van de plaatsen die een probleem vormen.

Minister, ik was op de eerste Vlaamse klimaattop, waar we heel wat ambitieuze doelstellingen hebben gehoord van uzelf, van de minister-president, van de toenmalige minister van Energie over het bijkomend investeren in hernieuwbare energie, waaronder windmolens, ook op het land. De nieuwe minister van Energie is daarover minstens even dynamisch, zo niet meer dan zijn voorganger. 'He's on fire.' Ik heb vorige week gezegd dat als we zijn energie op het net zouden kunnen zetten, dat heel goed zou zijn. Er zijn wel een aantal hinderpalen op zijn weg die wel eens zouden kunnen maken dat de energie die hij genereert, een beetje zoals een gloeilamp is: 80 procent gaat verloren en slechts 20 procent geeft licht.

Een van die hinderpalen is hier vorige week klaar en duidelijk toegelicht door professor Belmans, namelijk dat – in zijn woorden – Vlaanderen het meest dichte net aan luchthavens in de hele wereld heeft, waaronder een niet onaanzienlijk aantal vliegvelden waarop – in zijn woorden – vijf Piper Cubs op een dag opstijgen, af en toe met een zweefvlieger erachter. Ze verhinderen wel dat er op die locaties of in de omgeving windmolens op land kunnen worden geïnstalleerd.

De ruimtelijke conflicten daarbij zijn klaar en duidelijk. Iedereen heeft waarschijnlijk ook de kaart gezien die daarvan verschenen is in een aantal kranten. Het ligt, voor alle duidelijkheid, niet alleen aan die sportvliegvelden, het ligt evengoed ook aan de militaire zones en aan de grote regionale luchthavens. Iedereen is zich er wel van bewust dat het niet de bedoeling kan zijn om alles van de kaart te vegen.

Met alle sympathie die ik kan opbrengen voor sportvliegers zijn er wel degelijk een aantal situaties geweest – ik denk onder andere aan het conflict met Goetsenhoven – waar geplande windmolen moesten wijken voor het voortbestaan van een vliegclub. Als we dat proberen te verzoenen met de ambities die uzelf, de minister-president en de minister van Energie op een rijtje zetten, is het toch wel duidelijk dat op een aantal vlakken keuzes zullen moeten worden gemaakt. Kiezen is verliezen, maar in dit geval rijst de vraag wat we willen kiezen en wat we willen verliezen. Als we echt voluit willen gaan voor groene stroom – en de minister-president klaagt graag heel uitgebreid over het feit dat er in Wallonië meer plaats is voor wind – zullen we toch moeten zoeken naar manieren waarop we ook minder plaats voor wind zouden verspillen.

Minister, zijn er studies en gegevens over het aantal gevallen waarin een aantal van die kleinere vliegvelden hinder opleveren of in de weg staan voor het installeren van windmolens?

Is er in het kader van de Vlaamse klimaattop en alle rondetafels overleg om bijvoorbeeld te kijken naar een bundeling van activiteiten, met wat rationaliseren van een aantal van die locaties en het dus sluiten van een beperkt aantal, op voorwaarde dat verhuisd kan worden naar andere plaatsen? In Vlaanderen zou daarvoor blijkbaar meer dan genoeg plaats moeten zijn op dit ogenblik.

Wat is uw ambitie op dat vlak? Is dat in het kader van bijvoorbeeld het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) één van de aandachtspunten? Zo niet, waarom

niet? Als u werkelijk al uw ambities moet halen, lijkt dit toch wel een evident dossier om keuzes te maken.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Tobback, u vraagt hoeveel kleinere vliegveldjes er zijn. Ik weet niet wat uw definitie daarvan is, maar we hebben daar ook geen gegevens over. Ik kan u daarop dus niet antwoorden. Als we in beroep uitspraak moeten doen over een dossier van windmolens, moet een advies worden gevraagd aan het Directoraat-Generaal Luchthaven, dat afhangt van de Federale Overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer. Volgens hun lijst zijn er in België 27 permanente vliegvelden, waarvan er 17 in het Vlaamse Gewest liggen. Op basis van die adviezen baseren wij ons op het feit of er al dan niet een veiligheidsprobleem kan zijn. Als het advies negatief is, volgen wij dat meestal. Daarvan kan worden afgeweken als er een duidelijke motivatie is, maar dan is er natuurlijk ook wel een groot veiligheidsrisico. Alles hangt dus een beetje af van dossier tot dossier. De gegevens van zowel de burgerluchthavens als de militaire vliegvelden zitten ook in dit dossier.

U vraagt of ik de bijkomende productiecapaciteit kan inschatten als alle hinderpalen wegvallen. Dat kunnen wij niet, wij hebben daar geen gegevens over. De Vlaamse Regering heeft beslist volop te werken aan een Fast Lane, een samenwerking tussen Energie, Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu, om een aantal zones af te bakenen waar we potentieel sneller windmolens kunnen plaatsen. Het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen zal ook het strategisch beleidskader aangeven en ruimte voor hernieuwbare energie is ook één van de zaken die daarin zijn opgenomen.

Dan is er inderdaad de klimaatop, waar rondetafels worden georganiseerd. Er zal een rondetafel Omgeving zijn, waar die aspecten worden meegenomen. Daarnaast is er ook een energietop, apart van de klimaatop, waar collega Tommelein dergelijke rondetafels zal organiseren over de hernieuwbare energie. Dat wordt zeker in die drie oefeningen, dus zowel in het BRV als in de klimaatop en de energietop meegenomen om op die manier zoveel mogelijk al onze capaciteit te kunnen benutten.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Ik hoor u zeggen dat er veel gepraat zal worden, maar ik dacht dat de bedoeling van vragen aan de minister erin bestaat te weten wat de minister zou zeggen. Ik hoor u geen enkele keuze maken.

Als ik het even optel, zijn er zeventien permanente vliegvelden in Vlaanderen. Als ik daarvan Deurne, Oostende, Zaventem en, breed genomen, Wevelgem en Kleine Brogel als beroepslocaties aftrek, blijven er nog twaalf over. De grote meerderheid van de permanente vliegvelden in Vlaanderen zijn eigenlijk wat ik onder kleinere terreinen zou verstaan, waar met andere woorden voornamelijk aan sportvliegerij, general aviation en andere wordt gedaan. Het is op zich een beetje eigenaardig om vast te stellen dat op een zakdoek groot er geen enkele manier zou zijn om een vorm van rationalisering door te voeren in die twaalf vliegvelden, die eigenlijk allemaal hinderpalen vormen voor het installeren van windmolens. Niet om de hobby af te schaffen of onmogelijk te maken, maar wel om duidelijk te maken dat het algemeen belang misschien veronderstelt dat we daarin een paar keuzes maken, dat we daarin wat saneren en dat we nagaan waar we het grootst mogelijk maatschappelijk rendement kunnen halen. Dat is uiteindelijk waar ruimtelijke ordening over gaat.

Uw antwoord dat u bij het Bestuur van de Luchtvaart moet vragen hoeveel vliegvelden er zijn, verbaast mij een beetje, minister, want bij mijn weten is er toch geen enkel vliegterrein mogelijk zonder een vergunning. Een vliegterrein heeft in

principe zowel een milieuvergunning als een bouwvergunning nodig, anders is er een groot probleem met onze wetgeving. Dat u niet kunt antwoorden op die al bij al simpele vraag verbaast mij een beetje. Misschien hebt u ook niet hard gezocht. Ik had van u wel graag geweten of er enige plannen zijn op dit moment, dan wel of u bereid bent te onderzoeken, al dan niet in overleg met die verschillende vliegclubs en organisaties, of er mogelijkheden zijn voor rationalisering van dat terreingebruik, bij voorkeur op die plaatsen waar het meest winst geboekt kan worden inzake de ambitie van de minister-president, namelijk het installeren van meer windmolens op het land. Want zijn grote frustratie is toch wel dat we daarvoor blijkbaar te weinig plaats hebben.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Collega Tobback, dank u voor de vraag. Ik was zelf ook wat geschrokken toen ik in de Klimaatcommissie aan de prof van EnergyVille vroeg wat zijn visie was op middelgrote windmolens en hij zei dat dat alles eigenlijk niet belangrijk is, dat er te veel regionale luchthavens zijn. Ik heb toen ook onmiddellijk gebeld met de organisatie voor windenergie. Daar zei men me dat het grootste knelpunt niet noodzakelijk de luchthavens zijn, maar wel het vergunningverlenend kader: elke aanvraag wordt ad hoc behandeld, er is geen kader vanuit Defensie en de luchthavens om een uniform advies te geven. Die mensen gaven ook aan dat er in het buitenland software wordt gehanteerd die het mogelijk maakt om windmolens te implementeren in die luchthavens, en dat die in Vlaanderen eigenlijk onvoldoende wordt gehanteerd of niet wordt toegepast.

Minister, kan er dus worden overlegd met de windsector en alle luchthavensspelers? Ik heb begrepen dat we nog niet weten hoeveel het er zijn, of welke het zijn, maar er zou toch een overleg moeten komen met de spelers die we kennen, om het creëren van een uniform kader ter zake na te gaan. Bent u bereid om zo'n overleg op korte termijn te plannen? Misschien kan dat in het kader van Fast Lane, of in de slipstream ervan.

Ook mijn volgende vraag sluit aan bij wat collega Tobback stelde. Als we aan minister Tommelein vragen om een energievisie uit te tekenen, dan gaat dat hand in hand met een ruimtelijke visie, namelijk het BRV, die dat mogelijk moet kunnen maken. Ik herinner me de eerste bijeenkomst van de Klimaatcommissie. De man van Europa zei toen dat Ruimtelijke Ordening het beleidsdomein met de grootste impact op het klimaat is. Het zal vooral van dat BRV moeten komen. Welke zaken zullen daar meer concreet in komen met betrekking tot specifieke zones en zo meer?

Nu we het toch over windmolens hebben: in Antwerpen heeft Rob Van de Velde, onze schepen bevoegd voor de stadsontwikkeling, aangekondigd dat hij in staat is om zeer veel windmolens te laten ontwikkelen langs de haven, op de beide Scheldeoevers. Ter zake wordt er nu ook een milieueffectrapport (MER) opgesteld. Het lijkt me een leuke gelegenheid om even te polsen naar de stand van zaken wat dat betreft.

De voorzitter: Goed geprobeerd, collega, maar individuele dossiers worden niet in dit parlement besproken, ook niet bij de bijkomende vraagstelling.

De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Voorzitter, dit is inderdaad een interessant gegeven. Ook in de plenaire vergadering van vorige week is het hierover gegaan. Ik heb toen vastgesteld dat er in 2003 inderdaad al een hoorzitting werd georganiseerd over de belemmeringen die in Vlaanderen bestaan voor het inplanten van windmolens. Er werd dan vooral naar militaire installaties en luchthavens gekeken. Ik stel vast dat er sinds 2003 met de regelmaat van een klok in deze commissie

vragen zijn gesteld over luchthavens en de belemmeringen die ze opwerpen. Ik heb het eens opgezocht: toevallig zijn het mijn collega links van me en mijn collega rechts van me die in 2009 al vragen hebben gesteld aan de bevoegde ministers, maar ondertussen ook al vele anderen met hen.

Minister, ik stel vast dat uw antwoord luidt dat u nu nog eens gaat praten en gaat bekijken wat u wilt doen. Nu, ik verwacht natuurlijk wel wat meer dan gewoon nog maar eens praten. Is er in het kader van de Fast Lane voor windenergie al gepraat met de luchthavenautoriteiten over deze problematiek? Die Fast Lane is immers al een jaar of zo geleden aangekondigd, maar ik stel vast dat die bijzonder traag op gang komt.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Voorzitter, collega Danen heeft al verwezen naar alle eerdere vragen hieromtrent, zowel aan de minister van Ruimtelijke Ordening als aan de minister van Energie. Het is al lang bekend dat luchtvaart en windenergie heel moeilijk samengaan, en dat gaat natuurlijk over meer dan alleen die vliegvelden. Bijvoorbeeld ook de radarinstallaties zijn een niet onbelangrijk gegeven.

Het probleem is – en dat is natuurlijk ook de reden waarom wij van hieruit nooit veel vooruitgang kunnen boeken – dat de bevoegdheid ter zake niet hier zit. Die bevindt zich federaal, en zelfs op internationaal niveau, met afspraken in NAVO-verband en dergelijke meer. Belgocontrol heeft een belangrijke bevoegdheid. Ook daar is Europese regelgeving voor. Ik heb me uiteraard ook laten vertellen dat er technische oplossingen zijn om radarinstallaties te ontwijken, maar de bevoegdheid zit bij Belgocontrol en Defensie. Ik herinner me een hoorzitting met mensen van Defensie en Belgocontrol waarbij wij allemaal vragen hebben gesteld en voluntaristisch het overleg zijn aangegaan, maar we toch hebben moeten vaststellen dat het standpunt van de overkant behoorlijk onwrikbaar was, om veiligheids- en andere redenen.

Hoewel ik heel graag wens dat de minister alle mogelijke hefboomen zou hebben, lijkt de verantwoordelijkheid van Ruimtelijke Ordening in dezen me dus nogal beperkt. Misschien kunnen we onze federale collega's nuttigere vragen laten stellen aan de bevoegde federale excellenties.

Dat neemt niet weg dat er overleg moet zijn. Ik heb in januari en drie à vier weken geleden nog vragen gesteld aan minister Turtelboom hierover. Ze stelde dat er in het kader van Fast Lane overleg zou zijn met Belgocontrol en Defensie. Ik kijk dus uit naar dat overleg en de resultaten daarvan, in de hoop dat dat inderdaad wat meer mogelijkheden biedt, maar van hieruit zomaar gaan zeggen dat we het probleem kunnen oplossen door een paar vliegveldjes te schrappen, lijkt me wat kort door de bocht en doet wat afbreuk doen aan vijftien jaar discussie hierover in de schoot van dit parlement.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik vind dat men hier heel eng alleen over de luchtvaart spreekt. Voor alle duidelijkheid, ik ben alleen in beroep bevoegd voor de windmolendossiers, tenzij er een speciaal kader is. Vaak zijn dat echter beroepsdossiers. Het gaat echter niet alleen over adviezen van de luchtvaart. Er zijn ook adviezen die betrekking hebben op pijpleidingen, op gasleidingen. Die adviezen zijn vaak negatief omdat er een groot veiligheidsprobleem is.

Er zijn ook vogeltrekroutes en vleermuizen. We krijgen veel negatieve adviezen van al die verschillende instanties. Die zaken brengen we in kaart in het kader van de Fast Lane. Er is al overleg geweest met de federale dienst, met de luchtvaart en met Belgocontrol. Dat is nu lopende. Het is niet in een-twee-drie op te lossen. Als

we een negatief veiligheidsadvies krijgen van die diensten en je probeert daarvan af te wijken, dan ligt de verantwoordelijkheid bij degene die de vergunning verleent. Als er effectief iets gebeurt, moeten we uitgaan van de expertise die bij die diensten zit. We proberen ons daarop te baseren en er rekening mee te houden. Vooral het aftoetsingskader van de federale overheid is van belang.

Wij vergunnen niet alle luchthavens, mijnheer Tobback. Dat zou u zeer goed moeten weten uit uw periode dat u zelf bevoegd was voor het leefmilieu. Er is ook geen vergunningenregister. We hebben daar absoluut geen zicht op. Het gaat trouwens niet alleen over grote luchthavens. Soms gaat het over vliegvelden voor ultralichte motorluchtvaartuigen (ULM's). Zelfs drones komen nu in het gedrang. De federale overheid moet een kader uittekenen om na te gaan hoe dit kan matchen met het plaatsen van windmolens.

Er wordt hard gewerkt aan de Fast Lane. Er is al heel wat overleg gepleegd. Dat loopt goed. We hebben op voorhand gezegd dat dat wel even zou duren omdat je die verschillende zones in kaart moet brengen om snel tot de vergunning te kunnen overgaan. Er wordt ook gewerkt aan een VITO-tool (Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek) waar je dat heel snel in kaart kunt brengen. Er wordt hard gewerkt, maar het gaat niet alleen over de luchtvaart. Dat is nogal beperkt; het gaat veel ruimer dan dat. Er zijn vaak negatieve veiligheidsadviezen, en die proberen we ernstig te nemen. We moeten afgaan op de expertise van de diensten die de adviezen moeten afleveren.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Minister, ik betwist niet dat de problemen breder zijn dan alleen de luchtvaart. Ik wil daar met plezier over discussiëren, maar mijn vraag om uitleg ging specifiek daarover. Ik stel voor om niet te proberen de windmolen te verzuipen in alle andere problemen, die wel of niet gedeeltelijk oplosbaar zijn.

ULM-terreinen, sport- en zweefvliegerij enzovoort zijn aan geluidsnormen onderworpen. Misschien hebt u niet de absolute bevoegdheid om die in te richten, maar u hebt er wel kennis van. Laten we die discussie ook niet voeren. Het blijft wel een pijnlijke vaststelling dat dit allemaal hinderpalen zijn voor een breed ondersteunde – ook vanuit de oppositie – Vlaamse beleidsdoelstelling, namelijk het realiseren van meer hernieuwbare energie. Er is blijkbaar op dit moment geen inventaris op het Vlaamse niveau van wat er aan het gebeuren is op al die terreinen. Er komen er waarschijnlijk nog bij, zoals drones enzovoort. Het blijft dan toch bizar dat er op het Vlaamse niveau geen gecoördineerde beleidsvisie bestaat gezien de impact ervan.

Minister, zonder een polemiek te beginnen, roep ik u warm op in het kader van de klimaatop en alle rondetafelconferenties een gecoördineerde beleidsvisie te ontwikkelen. Niemand probeert ULM-, zweef- en sportvliegerij uit Vlaanderen te bannen, maar het is wel absurd als we niet zelfs maar proberen dit met de andere beleidsdoelstellingen te coördineren. Ik concludeer uit uw antwoord dat dit op dit moment absoluut niet gebeurt vanuit uw departement en kabinet. Anders had u hier meer informatie kunnen geven dan wat u nu geeft.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.